

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12.10.1990, sp. zn. 7 Tz 42/90, ECLI:CZ:NS:1990:7.TZ.42.1990.1

Číslo: 25/1991

Právní věta: I. Ustanovení článku II odst. 3 zák. č. 175/1990 Sb. o tom, že tresty uložené před účinností citovaného zákona za činy, které nadále nejsou trestnými činy, se nevykonají, se týká pouze trestů odnětí svobody, a nikoli jiných druhů trestů.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 12.10.1990

Spisová značka: 7 Tz 42/90

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Přejídná ustanovení

Předpisy: 175/1990 Sb. čl. II odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 25991/I sb. rozh.

I. Ustanovení článku II odst. 3 zák. č. 175/1990 Sb. o tom, že tresty uložené před účinností citovaného zákona za činy, které nadále nejsou trestnými činy, se nevykonají, se týká pouze trestů odnětí svobody, a nikoli jiných druhů trestů.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 12. října 1990 sp. zn. [7 Tz 42/90](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČR, Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení okresního soudu ve Frýdku - Místku z 18. května 1990 sp. zn. 6 T 26/90 ve výroku o tom, že se na obviněnou E. K. hledí, jako by nebyla odsouzená.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu ve Frýdku - Místku ze dne 11. dubna 1990 sp. zn. 6 T 26/90 byla obviněná E. K. uznána vinnou trestným činem zneužívání socialistického podnikání podle § 120 odst. 1 tr. zák. a odsouzena podle § 120 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců, jehož výkon podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku. Zároveň podle § 53 odst. 1, § 54 odst. 1, 3 tr. zák. byl obviněné uložen peněžitý trest ve výměře 5000,- Kčs, přičemž pro případ, že by výkon peněžitého trestu mohl být zmařen, byl

stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání tří měsíců, a dále podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. trest zákazu činnosti spočívající v zákazu činnosti hmotně odpovědného pracovníka ve styku s penězi v oblasti obchodu a služeb na dobu dvou roků. Poškozená organizace podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla se svým nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Rozsudek nabyl právní moci dnem 26. dubna 1990.

Usnesením okresního soudu ve Frýdku - Místku ze dne 18. května 1990 sp. zn. 6 T 26/90 bylo rozhodnuto podle § 368 tr. ř. tak, že obviněná E. K. je účastna amnestie prezidenta republiky ze dne 1. ledna 1990 a podle článku I písm. b) rozhodnutí prezidenta republiky o této amnestii se jí promíjí celý podmíněný trest odnětí svobody s účinkem, že se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena. Toto usnesení nabylo právní moci dnem 26. května 1990.

Ministr spravedlnosti České republiky v šestiměsíční lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. podal proti tomuto usnesení okresního soudu v neprospěch obviněné E. K. stížnost pro porušení zákona. Dovodil v ní, že prominutím podmíněně odloženého trestu odnětí svobody s účinkem, že se na obviněnou hledí, jako by nebyla odsouzena, byl porušen zákon ve prospěch obviněné v ustanovení článku I písm. b) rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii z 1. ledna 1990 ve vztahu k ustanovení § 70 odst. 2 tr. zák. V závěru stížnosti navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil uvedené porušení zákona a podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil ve výroku o tom, že se na obviněnou hledí, jako by nebyla odsouzena.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl ve vytýkaném směru porušen.

Podle ustanovení § 70 odst. 2 tr. zák. bylo-li pachateli uloženo více trestů vedle sebe, nelze odsouzení zahladit, dokud neuplyne doba pro zahlazení toho trestu, k jehož zahlazení tento zákon stanoví dobu nejdelší.

Okresní soud správně rozhodl, že obviněné se na základě článku I písm. b) výše citované amnestie promíjí trest odnětí svobody, který byl podmíněně odložen. Nesprávně však zároveň vyslovil, že se na obviněnou hledí, jako by nebyla odsouzena. Při tomto závěru okresní soud nepřihlédl k tomu, že obviněné byl uložen vedle trestu odnětí svobody také trest peněžitý a trest zákazu činnosti. Za tohoto stavu měl okresní soud zkoumat z hlediska ustanovení § 70 odst. 1 tr. zák., zda u obviněné jsou splněny podmínky pro zahlazení odsouzení stran všech uložených trestů, jmenovitě peněžitého trestu a trestu zákazu činnosti. Oba tyto posledně uvedené tresty byly v době rozhodování okresního soudu o použití amnestie vykonávány, resp. nebyly dosud vykonány. Pro tuto okolnost u těchto trestů nevznikl u obviněné účinek, že se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena. Za tohoto stavu okresní soud nemohl rozhodnout o zahlazení celého odsouzení obviněné a ani toliko jeho části vztahující se na podmíněně odložený trest odnětí svobody. Tento stav se nezměnil ani ke dni 1. 7. 1990, tj. k datu účinnosti zákona č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon, a kterým byl zrušen ve zvláštní části trestního zákona trestný čin zneužívání socialistického podnikání podle § 120.

Výkon trestů uložených za trestné činy před účinností zákona č. 175/1990 Sb., tj. před 1. 7. 1990, upravuje článek II přechodných a zrušovacích ustanovení tohoto zákona. Na tuto otázku se nevztahuje ustanovení § 296 odst. 1 tr. zák. uvedené v části třetí o přechodných a závěrečných ustanoveních, neboť toto ustanovení se týkalo výkonu trestů pravomocně uložených před účinností tr. zák. (zákona č. 140/1961 Sb., ve znění předpisů jej měnících a doplňujících), tj. před 1. lednem 1962. V citovaném článku tr. zák. ve znění zákona č. 175/1990 Sb. jde v posuzované otázce o speciální úpravu, která podle důvodové zprávy k uvedenému zákonu vychází mimo jiné ze zásady, že by bylo nepřiměřené, aby po 1. 7. 1990 byly vykonávány pravomocně uložené tresty odnětí svobody za trestné činy, které nadále (za účinnosti citovaného zákona) budou posuzovány toliko jako

přestupky. Pokud však jde o trest zákazu činnosti a peněžitý trest, popř. propadnutí věci není účelné v uvedených případech upouštět od výkonu těchto trestů z toho důvodu, že za přestupky mohou být takové nebo obdobné tresty uloženy. Podle článku II odst. 3 první věta tr. zák. ve znění novely provedené zákonem č. 175/1990 Sb. trest odnětí svobody uložený před účinností tohoto zákona za čin, který není trestným činem, popřípadě jeho nevykonaný zbytek, se nevykoná. To však neplatí o trestu zákazu činnosti a trestu peněžitém. Podle článku II odst. 5 písm. b) byl-li před účinností citovaného tr. zák. uložen a do dne účinnosti nebyl zcela vykonán trest zákazu činnosti, započte se do něho doba, po kterou bylo oprávnění k činnosti, která je předmětem zákazu, odňato podle zvláštních předpisů; je-li tato doba delší než vykonaný zbytek trestu zákazu činnosti, končí výkon tohoto trestu dnem účinnosti tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení proto bude třeba započíst do výkonu trestu zákazu činnosti dobu, po kterou bylo obviněné odňato podle zvláštních předpisů oprávnění k činnosti, která je předmětem zákazu, pokud to vůbec přichází v úvahu. U trestu peněžitého doba jednoho roku stanovená podle § 69 odst. 1 písm. d) tr. zák. pro zahlazení tohoto trestu začne u obviněné běžet teprve po výkonu nebo prominutí tohoto trestu.

Z uvedeného vyplývá, že u obviněné nebyly splněny podmínky pro zahlazení odsouzení stran všech uložených trestů, a proto okresní soud rozhodl v rozporu s ustanovením § 70 odst. 2 tr. zák. o použití uvedené amnestie, že obviněné se promíjí podmíněný trest odnětí svobody s účinkem, že se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena. Tím byl napadeným usnesením porušen zákon v článku I písm. b) rozhodnutí prezidenta Československé socialistické republiky o amnestii ze dne 1. ledna 1990 ve vztahu k ustanovení § 70 odst. 2 tr. zák. ve prospěch obviněné E. K.

Nejvyšší soud České republiky proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným usnesením okresního soudu ve Frýdku - Místku ze dne 18. května 1990 sp. zn. 6 T 26/90 byl ve prospěch obviněné porušen zákon ve výše uvedeném směru a podle § 269 odst. 2 tr. ř. za splnění podmínek stanovených v ustanovení § 272 tr. ř. napadené usnesení zrušil ve výroku o tom, že se na obviněnou hledí, jako by nebyla odsouzena.